

การบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
Administration of Volunteer Boy Scout Activities in Primary Schools
under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1

พิมพ์ชนก ประกอบดี

นิสิต หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: poopr3awz@gmail.com

สำเร็จ อ่อนสัมพันธุ์

อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: saonsa@rpu.ac.th

Pimchanok Prakobdee

Student, Master of Education, Rajapruk University

Samrerng Onsampant

Advisor, Master of Education, Rajapruk University

รับเข้า: 22 กันยายน 2563 แก้ไข: 23 ตุลาคม 2563 ตอรับ: 3 พฤศจิกายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารและเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ข้าราชการครูและอัตราจ้างที่สอนลูกเสือจำนวน 302 คน โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับที่มีค่าความตรง IOC คือ 0.67-1.00 และค่าความเที่ยง 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, One-way ANOVA, LSD และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการตรวจสอบ ด้านการปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสม เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 2) ผลเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ข้าราชการครูและอัตราจ้างที่มีเพศ อายุ

ประสบการณ์การทำงาน วุฒิทางลูกเสือต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ตำแหน่ง แตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ด้านการวางแผน ควรมีการวางแผนร่วมกันก่อนการจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา ด้านการปฏิบัติงาน ควรมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาลูกเสือจิตอาสา เน้นการทำงานเป็นทีม โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการตรวจสอบ ควรมีการตรวจสอบและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาอย่างสม่ำเสมอ ด้านการดำเนินงานปรับปรุงให้เหมาะสม ควรมีการปรับปรุงการดำเนินการลูกเสือจิตอาสาตามข้อเสนอแนะ

คำสำคัญ: การบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา

Abstract

This research aimed to study, to compare the administration and to propose guidelines for the development of the volunteer scouting activities of elementary schools under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1. The sample group was administrators, government teachers and the employment rate for teaching scouts 302 people by random stratification method. This research instrument was a 5-level questionnaire with IOC values between 0.67 - 1.00 and the alpha cronbach accuracy of 0.97 The data were analyzed in frequency, percentage, mean ,standard deviation ,t-test , One-way ANOVA ,LSD and content analysis

The research results found that 1) Administration of volunteer scout activities of Primary Schools Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1 in overall was at the highest level. When considering each side found that they were at the highest in planning and operation at a high level in the inspection and improving operations. 2) Comparison results found that the management teacher civil service and employment clarified by gender, age, work experience were no different except by the position that was statistically significant at the .05 level. 3) Guidelines for the management of volunteer scout activities should be planned together before organizing the volunteer scout activities. Operational aspects should be established. focus on teamwork by coordinating with relevant departments. Audit aspects should be regular audits and assessments of the scout activities. Operational improvement should be appropriate for the implementation of the volunteer scout according to recommendations.

Keyword: administration of volunteer boy scout activities

บทนำ

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6 ณ จังหวัดชลบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2511 ตรัสว่า “การลูกเสือมีส่วนสำคัญยิ่งในการ สร้างความ มั่นคงของบ้านเมืองเพราะเป็นงานที่มุ่ง จะสร้างคนให้ดีและสร้างสังคมให้เรียบร้อยเป็นปึกแผ่น การฝึกหัดอบรมตามแบบอย่างอันถูกต้อง ครบถ้วนของลูกเสือ นั้นเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ในการที่จะทำให้เยาวชนมีความเข้มแข็ง ซื่อสัตย์ สุจริต มีความรู้ รู้จักใช้ความรู้ มีความคิด และมีวินัยที่ดี สามารถเป็นที่พึ่งของตนเองและของผู้อื่นได้ โดยแท้จริง ผู้ใดก็ตามที่น้อมนำเอาวิธีการของลูกเสือ ไปใช้ในกิจการงานอื่น ๆ ย่อมจะได้ประโยชน์ อย่างกว้างขวางออกไปด้วยกันทั้งนั้น เพราะการงานต่าง ๆ จะมีประสิทธิภาพ” และพระองค์ทรง พระราชทานให้ไว้แก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลูกเสือโลก ที่กล่าวว่า “การลูกเสือมุ่งพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ สร้างสรรค์สังคมให้มีความ เจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ”

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ โดยคณะกรรมการลูกเสือฝ่ายสื่อสารสร้างสรรค์และ กิจกรรมพิเศษ จัดการอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ลูกเสือ-เนตรนารี ในโครงการ “จิตอาสา ลูกเสือทำ ดีด้วยหัวใจ” ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิ พลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยมีหน้าที่ให้คำแนะนำต้อนรับ บริการข้อมูล และอำนวยความสะดวกต่างประเทศ และประชาชนที่เดินทางเข้าร่วมในพระราชพิธีดังกล่าวในระหว่างวันที่ 25-27 ตุลาคม 2560 ณ ลานพระราชวังดุสิต ถนนราชดำเนิน จนถึงบริเวณท้องสนามหลวง (จีบ่า คอลเลจ, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินโครงการ และน้อมนำพระราโชบายสู่การปฏิบัติ โดยผ่าน กิจกรรมลูกเสือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และวัฒนธรรมสร้างสัมพันธภาพอันดี เสริมสร้าง ทักษะชีวิต และเสริมสร้างจิตอาสาและการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยให้ผู้อำนวยการ สถานศึกษาเป็นผู้รับรองการปฏิบัติงาน โครงการนี้จะทำให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี มีส่วนร่วม ในกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และมีจิตอาสา บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม รวมทั้งเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิต ปลุกฝัง คุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ มีความประพฤติที่เหมาะสม มี ค่านิยมที่ถูกต้อง รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

การศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ กิจกรรมลูกเสือถูกกำหนดให้เป็น กิจกรรมบังคับเลือกในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 โดยกำหนดให้อยู่ในกลุ่ม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้

ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัว ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน 2) กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันเอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงานเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีและกิจกรรมชุมนุม 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม และการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

กระบวนการลูกเสือจิตอาสาเป็นกระบวนการพัฒนาเยาวชนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาฝึกอบรมให้การศึกษาและพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีจิตอาสา โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ทั้งนี้เป็นไปตามความมุ่งประสงค์ หลักการ และวิธีการ ซึ่งลูกเสือโลกได้กำหนดไว้ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลุกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันรู้จักการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมบังคับลูกเสือสามัญ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 1 คาบต่อ 1 สัปดาห์ต่อ 1 ภาคเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

แนวคิดการบริหารของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่บังคับ ตามหลักสูตรมุ่งจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเป็นคนดีใช้ชีวิตอย่างมีความสุขเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) และตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ การบริหารจัดการของสถานศึกษาจึงอาศัยแนวคิดตามแนว PDCA ประกอบไปด้วย 1) Plan หมายถึง ขั้นตอนการวางแผน 2) Do หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติ 3) Check หมายถึง ขั้นตอนการตรวจสอบ 4) Act หมายถึง ขั้นตอนการปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสม

จากการที่กิจกรรมลูกเสือได้กำหนดให้เป็นกิจกรรมภาคบังคับในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดย พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีโครงการลูกเสือจิตอาสาทำความดีด้วยหัวใจ สโมสรลูกเสือแห่งชาติจึงได้จัดให้โรงเรียนในกระทรวงศึกษาธิการเข้าร่วมโครงการลูกเสือจิตอาสา ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนนโยบายและแนวทางที่ปฏิบัติกำหนดไว้ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนไม่เข้าใจหลักสูตรวิชาลูกเสือจิตอาสา ชัดเจนเพียงพอ สาเหตุเนื่องจากไม่เคยฝึกอบรมมาก่อนยังไม่เข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาตามกระบวนการลูกเสืออย่างชัดเจนโดยเฉพาะครูผู้สอน ที่จำเป็นจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ส่วนใหญ่ไม่ได้มีใจรักการลูกเสือ มีครูเพียงจำนวนน้อยที่เข้าสู่การลูกเสือจึงเป็นการยากที่ครูเหล่านั้นจะไปสอนลูกเสือ-เนตรนารี ในหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพได้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร นอกจากนี้การสนับสนุนและการส่งเสริมการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี ในปัจจุบันไม่เพียงพอที่จะสร้างระเบียบวินัยให้แก่เยาวชน เห็นได้จากมีปัญหาเยาวชนเกิดขึ้นอยู่เสมอ โรงเรียนในระดับต่าง ๆ มีความก้าวหน้าในการผลิตด้านปริมาณลูกเสือ-เนตรนารี โดยไม่ได้คำนึงถึงคุณภาพตามอุดมการณ์ของการลูกเสือซึ่งปัญหาดังกล่าว ควรได้รับการทบทวนเร่งรัดและปรับปรุงให้มีการเรียนการสอน ตามกระบวนการลูกเสืออย่างถูกต้องบังเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

จากการบริหารงานลูกเสือจิตอาสาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่สถานศึกษาในสังกัดแต่ละแห่งได้มีการจัดกิจกรรมและการบริหารงานลูกเสือจิตอาสา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดการศึกษาซึ่งการบริหารงานลูกเสือที่มีคุณภาพจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสมบูรณ์สำหรับการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีด้วยการพัฒนา ทั้ง 8 ประการ คือ พัฒนากาย สติปัญญา จิตใจ ศีลธรรม ค่านิยม เจตคติ สัมพันธภาพระหว่าง บุคคล สังคม ชุมชน และความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะพื้นฐาน ให้กับเด็กได้พัฒนากาย สติปัญญา จิตใจ ฝึกการมีระเบียบวินัย เคารพกติกา มีความสามัคคี คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความ

รับผิดชอบ เสียสละ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณะประโยชน์ มีความรักชาติ (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2551: 9)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 การจัดการศึกษาภาคบังคับในระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 32 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวน 17,571 คน มีครูจำนวน 1,392 คน ครูและผู้บริหารที่ผ่านการอบรมลูกเสือจำนวน 351 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1, 2563) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับผิดชอบในการวางแผนการกำหนดนโยบายในการบริหารและกำกับติดตามการจัดกิจกรรมลูกเสือให้มีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพการมีวินัยของนักเรียน ตลอดจนการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ เจตคติและทักษะที่เหมาะสมเพียงพอในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้มุ่งหวังเพื่อให้กิจการลูกเสือจิตอาสาดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของลูกเสือจิตอาสาในสถานศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีพบว่า ยังมีหลายอย่างยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้และการแต่งกายการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางลูกเสือยังไม่ถูกต้อง

นอกจากนี้จากรายงานการประชุมสรุปผลการจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาประจำปีการศึกษา 2561 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาในด้านการนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 มีสภาพการเรียนการสอนและการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาในปัจจุบัน มีปัญหาอยู่หลายประการ เช่น จำนวนผู้บังคับบัญชาไม่เพียงพอ อีกทั้งยังพบปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ฝึกอบรม ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรมลูกเสือ เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่และยังขาดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ขาดการวางแผนและปฏิบัติยังไม่ถูกต้อง ทำให้การจัดการบริหารและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ (การประชุมสรุปผลการจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา ปีการศึกษา 2561 สพป.นนทบุรี เขต 1 ครั้งที่ 1/2561 วันที่ 5 กรกฎาคม 2561)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนากิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารลูกเสือจิตอาสาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ข้าราชการครู และอัตราจ้างที่สอนลูกเสือจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 สู้ความยั่งยืน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหาร ข้าราชการครู และอัตราจ้างที่สอนลูกเสือที่มีสถานภาพส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน วุฒิต่างลูกเสือต่างกันมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 แตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วย ผู้บริหาร ข้าราชการครู และอัตราจ้างผู้สอนลูกเสือและมีคุณวุฒิทางลูกเสือตั้งแต่ขั้นความรู้เบื้องต้น (Basic Unit Leader Training Course: B.T.C.) ขึ้นไป จำนวน 351 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ข้าราชการครูและอัตราจ้าง ที่ผ่านการอบรมลูกเสือ โดยสุ่มอย่างง่ายในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้ผู้บริหาร ข้าราชการครูและอัตราจ้าง ผ่านการอบรมลูกเสือ 302 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล ในด้านเพศ อายุ ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบการณ์ในการทำงานกิจกรรมลูกเสือ และวุฒิทางลูกเสือของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 โดยใช้หลัก PDCA มี 4 ด้าน ได้แก่ Plan หมายถึง การวางแผน DO หมายถึง การปฏิบัติตามแผน Check หมายถึง ตรวจสอบ/ประเมินผลและนำผลประเมินมาวิเคราะห์ Act หมายถึง ปรับปรุงดำเนินการให้เหมาะสม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและสร้างเครื่องมือการวิจัยด้วยแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนากิจการรถจักรยานยนต์ โดยใช้นโยบายการส่งเสริมของ PDCA มี 4 ด้าน โดยใช้หลักการบริหารจัดการบทบาทการบริหารอยู่ 4 ประการ ของเดิมมี และการจัดกิจกรรมรถจักรยานยนต์แล้วนำหลักการทฤษฎีมาประมวลเพื่อกำหนดขอบเขตการวิจัยและการสร้างเครื่องมือเพื่อให้ครบถ้วนครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ดำเนินการร่างแบบสอบถามและให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความตรง IOC คือ 0.67-1.00 และค่าความเที่ยง 0.97

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากผู้ตอบแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบทุกฉบับเพื่อดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อรวบรวมคะแนน

2. จัดระเบียบข้อมูลลงรหัสข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3. เสนอผลการวิเคราะห์โดยการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยคำนวณค่าสถิติดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารกิจการรถจักรยานยนต์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยใช้หลักเกณฑ์ ของ ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ (2555)

3. ทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของ LSD

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

การบริหารกิจกรรม ลูกเสือจิตอาสา	ตัวแปร				
	เพศ	อายุ	ตำแหน่ง	ประกอบ การณ	วุฒิทาง ลูกเสือ
ด้านการวางแผน	2.02*	0.72	1.69	3.09	1.45
ด้านการปฏิบัติงาน	1.55	0.10	2.12	0.34	2.05
ด้านการตรวจสอบ	1.70	0.80	3.25*	0.40	1.08
ด้านการดำเนินงานปรับปรุง ให้เหมาะสม	1.24	3.45*	3.61*	1.44	1.95
ภาพรวม	1.88	0.59	3.29*	0.55	1.93

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า

1. การบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 มีการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน มาก 2 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบและด้านการดำเนินงานปรับปรุงให้เหมาะสม ตามลำดับ โดยแต่ละด้านมีลักษณะการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน ผู้บริหารและครูลูกเสือมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ด้านการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการวางแผนจัดให้ลูกเสือจิตอาสาได้เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ รองลงมา คือ มีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา มีการวางแผนโครงกิจกรรมและเตรียมวางแผนล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา มีการวางแผนการใช้จ่ายพัสดุ การบุกเบิก มีการวางแผนเตรียมการร่วมชุมนุมลูกเสือจิตอาสาในวันสำคัญ มีการวางแผนในการจัดอบรมสำหรับผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เพื่อพัฒนาคุณวุฒิ มีการจัดงบประมาณรายรับ รายจ่ายประจำปี สำหรับกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา มีการกำหนดแนวทางในการควบคุมการดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามการวางแผน มีการวางแผนและควบคุมการใช้จ่ายเงินในการจัด

กิจกรรมลูกเสือจิตอาสา มีการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา ร่วมกันระหว่างกองลูกเสือในโรงเรียนอื่น ตามลำดับ

1.2 ด้านการปฏิบัติ ผู้บริหารและครูลูกเสือมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ด้านการปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 11 ข้อ ระดับมาก 4 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม ที่ส่งเสริมความเป็นผู้นำและความกล้าแสดงออก รองลงมา คือ มีการจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาในสถานศึกษา การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบงานกิจการลูกเสือในสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมชุมนุมลูกเสือจิตอาสา มีการสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ และมีความเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นในแผนงาน มีการจัดกิจกรรมช่วยเหลือสังคม บำเพ็ญประโยชน์ในโอกาสต่าง ๆ และมีจิตสาธารณะ ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมวันสำคัญทางลูกเสือ ให้ลูกเสือจิตอาสาได้เข้าร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากสมาชิก มีการส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดการทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตามแผนงาน มีการลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา มีการประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา ในโรงเรียนให้ชุมชนและหน่วยงานอื่นทราบ มีการฝึกอบรมตามหลักสูตรวิชาลูกเสือ โดยยึดมั่นในหลักการ วิธีการ และวัตถุประสงค์ ของการลูกเสืออย่างเคร่งครัดตามพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2528 และข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ มีการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับลูกเสือจิตอาสา มีการจัดกิจกรรมให้ตรงกับความสนใจและความต้องการของลูกเสือจิตอาสาตามลำดับ

1.3 ด้านการตรวจสอบ ผู้บริหารและครูลูกเสือมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ด้านการตรวจสอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ ระดับมาก 4 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการการรายงาน แบบเป็นทางการอย่างสมบูรณ์ และรายงานแบบย่ออย่างไม่เป็นทางการ จัดแสดงผลการประเมินรวมทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว รองลงมา คือ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ มีการวัดและประเมินผลการจัดค่ายพักแรม การบุกเบิกและกิจกรรมอื่น ๆ มีการตรวจสอบค้นหาสาเหตุของปัญหาแล้วทำการป้องกัน เพื่อไม่ให้ความผิดพลาดนั้นเกิดขึ้นซ้ำอีก มีการประเมินผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมและปรับปรุงเปลี่ยนแปลง มีการรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานและพิจารณากระบวนการทำงานเป็นตอน ๆ เพื่อแสดงจำนวนและคุณภาพของผลงานที่ได้รับแต่ละขั้นตอนเปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้ ตามลำดับ

1.4 ด้านการดำเนินงานปรับปรุงให้เหมาะสม ผู้บริหารและครูลูกเสือมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณศิกษานนทบุรี เขต 1 ด้านการตรวจสอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ ระดับมาก 5 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการแก้ปัญหาเพื่อให้ผลงานได้มาตรฐาน โดยการใช้มาตรการ การย้ายนโยบาย รองลงมา คือ มีการประชุมเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน เพื่อการแก้ปัญหา ให้ผลงานได้มาตรฐาน มีการดำเนินงานปรับปรุงจากผลของการตรวจสอบหากพบว่าเกิดความบกพร่องขึ้นทำให้งานที่ได้ไม่ตรงเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ให้ปฏิบัติตามแก้ไขปัญหาลักษณะที่ค้นพบ การส่งเสริมการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา หากไม่เป็นไปตามแผนอาจจะต้องมีการปรับแผนใหม่และเมื่อแผนนั้นใช้งานได้ก็นำไปใช้เป็นแผนและถือปฏิบัติต่อไป มีการปรับปรุงการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้เกิดทักษะของลูกเสือจิตอาสา มีการปรับปรุงระบบหรือวิธีการทำงาน เพื่อการแก้ปัญหา ให้ผลงานได้มาตรฐาน มีการนิเทศติดตาม ให้คำแนะนำด้านกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูลูกเสือที่มีต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า ผู้บริหาร ข้าราชการครูและอัตราจ้างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 แตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชาย มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงกว่าเพศหญิงในด้านการวางแผน ผู้บริหาร ข้าราชการครูและอัตราจ้างที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินงานปรับปรุงให้เหมาะสม แตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาสูงกว่ากลุ่มอายุ ระหว่าง 31-40 ปี ผู้บริหาร ข้าราชการครูและอัตราจ้างที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในภาพรวมแตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการตรวจสอบและด้านการดำเนินงานปรับปรุงให้เหมาะสม แตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาสูงกว่าข้าราชการครู ผู้บริหาร ข้าราชการครูและอัตราจ้างที่มีประสบการณ์การทำงาน และวุฒิทางลูกเสือต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ด้านการวางแผน ควรมีการวางแผนร่วมกันก่อนการจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา

3.2 ด้านการปฏิบัติงาน ควรมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา ลูกเสือจิตอาสา เน้นการทำงานเป็นทีม โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3 ด้านการตรวจสอบ ควรมีการตรวจสอบและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาอย่างสม่ำเสมอ

3.4 ด้านการดำเนินงานปรับปรุงให้เหมาะสม ควรมีการปรับปรุงการดำเนินการลูกเสือจิตอาสาตามข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 มีการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมากที่สุด 2 ด้าน มาก 2 ด้าน โดยด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมทุกครั้งต้องมีการวางแผนการปฏิบัติงาน ประชุมคณะกรรมการวางแผนพร้อมทั้งกำหนดกิจกรรม เพื่อให้การจัดกิจกรรมนั้นมีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนก เชียงมูล (2559) ที่ระบุว่า สภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน มีสภาพการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุง ตามลำดับซึ่งด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การกำหนดกิจกรรมโครงการจิตอาสาเพื่อบำเพ็ญประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นการวางแผนและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรลูกเสือ และวางแผนการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมลูกเสือมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คณิสสิทธิ์ เชียงฉิน (2559) ที่ระบุว่า การวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ ร่วมกันระหว่างกองลูกเสือในโรงเรียนอื่น มีการกำหนดแนวทางในการควบคุมการดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามการวางแผน การวางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี การเตรียมการร่วมชุมนุมลูกเสือในวันสำคัญ เช่น พิธีสวนสนามและทบทวนคำปฏิญาณเนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ มีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมลูกเสือเตรียมงานเข้าค่ายพักแรมของโรงเรียน การจัดงบประมาณรายรับ รายจ่ายประจำปี และการเตรียมจัดงบประมาณการ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อจัดกิจกรรมเรียบร้อยแล้วจะมีการติดตามประเมินผลเพื่อให้ทราบผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพและปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน จึงต้องมีการรายงานสรุปผลการใช้ของทุกโครงการ สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของ วิจารย์ พานิช และคณะ (2545, 1) ที่กล่าวตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวดที่ 6 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ

การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในสถานศึกษาทุกระดับกับกระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายที่จะฟื้นฟูกิจการลูกเสือเนตรนารีให้เป็นกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาบุคลิกภาพ สุขภาพ โดยให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีและยุวอาสาสมัครกับการจัดการเรียนการสอนในด้านวิชาการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการจัดทำเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและประสานความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานลูกเสือให้บังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นมาตรฐานเดียวกันตามหลักการและกระบวนการของลูกเสือ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินทั้งหมด 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้ อีกทั้ง กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี มุ่งปลูกฝังให้เยาวชนมีระเบียบ วินัย มีความรักความสามัคคีรู้จักการเสียสละการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม สังคม และประเทศชาตินำไปสู่พื้นฐานของวิถีชีวิตในระบบประชาธิปไตย และสอดคล้องกับฟรานซิส (Francis, 2002)

2. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูลูกเสือที่มีต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 คือ ผู้บริหารและครูลูกเสือที่มีประสบการณ์ วุฒิทางลูกเสือต่างกัน มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการอบรมทุกครั้งก่อนทำกิจกรรมดังนั้นผู้บริหารและครู จึงมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คณิสสิทธิ์ เชิญเงิน (2559) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา อำเภอมะนัง จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน คุณวุฒิทางลูกเสือต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนเพศ อายุ ตำแหน่ง โดยเพศชาย มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงกว่าเพศหญิงในด้านการวางแผน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศชายมีโอกาสในการดำรงตำแหน่งผู้นำในองค์กรมากกว่าเพศหญิง เนื่องจาก เพศชายมีความปรารถนาในการเป็นผู้นำและเชื่อว่าตนเองสามารถทำได้ดีหากมีโอกาสดำรงตำแหน่งผู้นำในองค์กร กล่าวคือเพศชายมีทัศนคติในเชิงบวกต่อการเป็นผู้นำ สำหรับกลุ่มอายุระหว่าง 31-40 ปี มีค่าเฉลี่ยต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาต่ำกว่ากลุ่มอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป ในด้านการดำเนินงานปรับปรุงให้เหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่มีอายุน้อยกว่ามีแนวคิดการปรับปรุงงาน พัฒนางานได้ดีกว่าบุคลากรที่อายุน้อยกว่า และส่วนของตำแหน่ง กลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาสูงกว่ากลุ่มข้าราชการ ในด้านภาพรวม ด้านการตรวจสอบและด้านการดำเนินงานปรับปรุงให้เหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายส่วนข้าราชการเป็นผู้ปฏิบัติ

3. แนวการบริหารกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า ด้านการวางแผน ควรมีการวางแผนร่วมกันก่อน

การจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา ควรมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาลูกเสือจิตอาสา เน้นการทำงานเป็นทีม โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการตรวจสอบและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือจิตอาสาอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการปรับปรุงการดำเนินการลูกเสือจิตอาสาตามข้อเสนอแนะ อีกทั้งควรมีกำหนดโครงสร้างบริหารงานกองลูกเสือในโรงเรียนให้ชัดเจน และเน้นการจัดกิจกรรมลูกเสือจิตอาสา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตรงกับความสนใจและความต้องการของลูกเสือจิตอาสา ทั้งนี้อาจเป็นการฝึกการเสริมสร้างวินัยตั้งแต่วัยเรียน สอดคล้องกับลอเรน (Laursen, 2006) ได้ศึกษาหลักของความมีระเบียบวินัยที่สำคัญ พบว่า หลักของความมีวินัยที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพความมีวินัยในตนเองและการนับถือตนเองโดยให้ความมีวินัยเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2552). แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- คณิตสิทธิ์ เชียงฉิน, (2559). การบริหารกิจการลูกเสือ-เนตรนารีของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา อำเภอมืองนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ชนก เชียงมูล. (2559). แนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ชิบ่า คอลเลจ. (2560). “ลูกเสือจิตอาสา” บำเพ็ญประโยชน์ในโครงการ “จิตอาสา ลูกเสือทำความดีด้วยหัวใจ” ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร. ค้นเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2562, จาก <https://siba.ac.th/content/11223/>
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ คณะ. (2555). สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิคการใช้ SPSS. กรุงเทพฯ: เจริญดีมีนคองการพิมพ์.
- วิจารณ์ พานิช และคณะ. (2545). การจัดการความรู้กับการบริหารราชการไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1. (2563). แผนและงบประมาณปีการศึกษา 2563. นนทบุรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2551). **พระราชบัญญัติ ลูกเสือ พ.ศ.2551.**

กรุงเทพมหานคร.

Francis. (2002). **General and Industrial Management.** (trans. C Storrs). London: Pitman.

Laursen. (2006). *Industrial Management. Contexts. The Interdisciplinary Journal of Problem-based Learning*, 6(2): 85-126.